

Saksbeh.: Sidsel Kålås/Wenche Kirkeby
Telefon: 22073014
Vår ref.: 2010/016961
Deres ref.:

Dato: 12.04.2010

Prosjekt 5 **Nasjonal transportplan 2014 - 2023 - Klima og miljø Mandat**

1. Formål og oppdrag

Klima- og miljøgruppens ansvarsområde er relatert til vurderinger og utredninger knyttet til klimagassutslipp samt andre miljøtema (støy, lokal luftkvalitet, biologisk mangfold, kulturmiljø, vannkvalitet og landskap/estetikk).

Formålet med gruppens arbeid er å utarbeide det klima- og miljøfaglige grunnlaget som er nødvendig for å utarbeide forslag til NTP 2014-2023.

Konsekvenser av klimaendringer for infrastrukturen (klimatilpasset transportnett) behandles av en egen arbeidsgruppe. Det er også opprettet en egen arbeidsgruppe for utarbeiding av metodikk for klimaregnskap i forbindelse med bygging av infrastruktur. Disse gruppene utarbeider egne mandater og rapporterer direkte til programstyret.

Oppdrag:

1. *Kunnskapsbehov*

Det skal avklares tidlig i prosjektet hvorvidt det er hull i kunnskapsbasen som bør fylles i forkant av planfasen hvor tiltak skal prioriteres. Arbeidsomfanget antas å være begrenset da mye er gjort i forkant. Frist for å avklare behov: 1.6.2010. Frist for å gjennomføre eventuelle utredninger: 1.10.2010. Arbeidet skal skje i samråd med miljødirektoratene.

2. *Status og utfordringer*

Status og utfordringer innenfor de ulike miljøområdene skal omtales kort. Tidligere utredninger skal benyttes. Frist: 31.5.2010. Arbeidet skal skje i samråd med miljødirektoratene.

3. *Tiltak i perioden 2014-2023*

Prosjektet skal ta stilling til hva som antas å være viktigste oppgaver å løse i kommende NTP-periode. Det skal vurderes tiltak og virkemidler for å nå etappemålet, også slike som går ut over etatenes og Avinors myndighetsområde, for eksempel biodrivstoff, drivstoffavgifter og vegprising. Frist: 1.10.2010. Arbeidet skal skje i samråd med miljødirektoratene.

4. *Kartlegging/tallgrunnlag*

Prosjektet skal vurdere om etatene og Avinor har de nødvendige verktøyene og metodene til å beregne virkninger av NTP-forslaget innenfor alle miljøindikatorerne i målstrukturen. Frist: 1.6.2010. (Innspill til målstrukturprosjektet.)

Prosjektet skal ta initiativ til innsamling av data til miljøindikatorerne slik at datagrunnlagene blir sammenlignbare mellom etatene. Kartlegging og tallgrunnlag skal gjennomgå av hver etat/selskap for hver enkelt miljøindikator. Frist: 1.10.2010.

5. *Innspill til øvrige prosjekter*

Frister for delleveranser skal avklares mellom gruppene, og nedfelles i prosjektplanen med unntak av perspektivanalysen og metode.

- *Perspektivanalyse*

Klimautfordringene vil være en viktig ”drivkraft” i framtidsperspektivet. På bakgrunn av Klimakur 2020 skal det skisseres hvilke konsekvenser det beregnede utslippsreduksjonspotensialet fra transport vil måtte ha for transportomfang og transportmiddelfordeling. Resultater fra klima- og miljøgruppens delleveranser må innarbeides i perspektivanalysene samtidig som prosjektet også utarbeider en egen prosjektrapport. Oppgaven forutsetter bistand fra Oskar Kleven i transportmodellgruppen. Frist 1.6.2010.

- *Revisjon av målstruktur*

Klima- og miljøgruppen skal bidra til vurderingene av hvorvidt måleindikatorerne for miljø og klima bør revideres. Arbeidet skal skje i samråd med miljødirektoratene.

- *Transportanalyse*

Klima- og miljøgruppen skal bidra til arbeidet med transportmodeller, blant annet ved utforming av beregningsalternativer.

- *Metode for beregning av klimagassutslipp fra nye transportprosjekter*

Klima- og miljøgruppen skal bidra til arbeidet ved behov.

- *Metode*

Klima- og miljøprosjektet skal bidra til vurderinger av hvorvidt etatene og Avinor har det nødvendige beregningsverktøyene/metodene til å beregne virkninger av NTP-forslaget. Se oppgave 4 over. Frist: 1.6.2010.

Prosjektet skal bistå i utvikling av metoder for virkningsberegning av programområder og drift/vedlikehold.

- *Tverretatlige utredninger (knutepunkter for gods- og persontransport, byområder, regional utvikling)*

Klima- og miljøgruppen skal gi innspill til arbeidet ved behov.

- *Nordområdestrategi*

Klima- og miljøgruppen skal bidra med vurderinger av konsekvenser for klima og miljø dersom det er behov for det.

2. Avgrensninger og produkt

Det vil bli levert en rapport fra prosjektet med et oppsummerende kapittel som skal inngå i en samlet leveranse fra transportetatene og Avinor til Samferdselsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet. Det oppsummerende kapitlet skal i utgangspunktet ikke overstige 5 sider inkludert sammenfattende konklusjoner. Konklusjonene må utformes slik at de gir veiledning til arbeidet i planfasen.

I tillegg til sammendraget skal gruppen levere et bakgrunnsnotat hvor oppgave 1-4 i kapittel 1 "Formål og oppdrag" er omtalt. De øvrige oppgavene gis som innspill til andre arbeidsgrupper.

Fylkeskommunene, de største byene og referansegruppen involveres i arbeidet ved behov. Prosjektet skal involvere øvrige NTP-prosjekter underveis i arbeidet jfr. punkt 5.

Det er viktig å organisere arbeidet slik at dobbeltarbeid mellom denne utredningen, stamnettsutredningene (SVVs rutevise utredninger, Avinors sektorplan) og de øvrige NTP-prosjektene unngås.

Perspektivanalysene har behov for data fra klima og miljø. Frist for å levere innspillet om klima er satt til 1. mai.

3. Organisering og sammensetning

Innenfor godkjent mandat og prosjektplan, har prosjektleder delegert myndighet. Programstyret/sekretariatet skal involveres i valg og dilemmaer som ikke fremsto klart da rammene for oppdraget ble avtalt.

Anslaget over ukeverk nedenfor er svært grovt. Ressursbehovet avhenger av omfanget av møter totalt i NTP-arbeidet, og forventet arbeidsinnsats inn i de øvrige arbeidsgruppene samt i forbindelse med samhandling med kommuner, fylkeskommuner etc.

- Sidsel Kålås fra Statens vegvesen er prosjektleder for klima- og miljøgruppen. Forventet ressursinnsats er om lag 6 ukeverk
- Prosjektets deltagere og forventet ressursinnsats:
- Wenche Kirkeby, Statens vegvesen (sekretær) 10 ukeverk
- Julie Amlie, Jernbaneverket 6 ukeverk
- Rolf Jørn Fjærbu, Kystverket 8 ukeverk
- Olav Mosvold Larsen, Avinor 6 ukeverk

Behov for ekstern bistand må avklares med bl.a. transportmodellgruppen.

4. Samhandling med andre aktører

Å etablere bredt eierskap og felles forståelse for rammebetingelser, grunnlagsmateriale og faglige utfordringer samt å ha en mest mulig omforent oppfattning av trender og

utviklingstrekk er en viktig del av utredningsfasen. Oppnåelse av nasjonale mål krever felles satsing fra alle aktører innenfor samferdselssektoren. Kontakt med fylkeskommunene, de største byene og referansegruppen er vesentlig for oppgaveløsningen i dette prosjektet. Mellom milepæl 2 og milepæl 4 må fylkeskommunene, de største byene og referansegruppen involveres. Dette administreres av NTP-sekretariatet, men med klima- og miljøgruppen som ansvarlig for det faglige innholdet i møtene.

5. Samhandling med øvrige NTP-prosjekter

Det vil være jevnlig kontakt mellom de tverretatlige prosjektene og programstyret/ sekretariatet. I løpet av våren og høsten vil det bli invitert til 2 stormøter hvor alle deltagere møter hverandre. Det er vesentlig at hver av de tverretatlige prosjektlederne tar kontakt med sekretariatet for avklaringer underveis og ved behov. Prosjektlederne må også holde innbyrdes kontakt når oppgavene grenser til andre prosjekter. Det vises her til jevnlig prosjektledermøter som programstyret inviterer til. Aktuelle tema for prosjektledermøter er status, koordinering, behov samt aktuelle leveranser.

6. Budsjett og anskaffelser

Budsjett: 500 000 kr.

- Transportmodellberegninger/ta ut spesifikke resultater
- Utredningsoppgaver (kunnskapsmangler)
- Bedre datagrunnlag

Budsjett er ikke endelig avklart.

Statens vegvesen som har lederansvaret for prosjektet er ansvarlig for å håndtere anskaffelser og har hovedansvar for budsjettoppfølging. Det vises til samarbeidsavtalen for ytterligere utdyping.

7. Teknisk gjennomgang

Programstyret tar sikte på å gjennomføre en såkalt teknisk gjennomgang av klima- og miljøprosjektets mål, mandat og arbeidsopplegg i juni. Dette som en støtte og kvalitetssikring av arbeidsopplegget.

8. Framdriftsplan og milepæler

16. februar 2010 – Retningslinje 1 foreligger

- 17. februar – kick-off for NTP 2014-2023
 - 5. mars - frist for prosjektgruppene for å levere sitt forslag til mandat
 - 11. mars – prosjektlederforum
 - 17. mars - styringsgruppemøte (SG)

Milepæl 1 **26. mars – godkjent mandat**

- 31. mars - frist for prosjektgruppene for å levere behov for eksterne ressurser og utredningsmidler
 - 12. april – prosjektlederforum

- 27. eller 28.4. – møte med miljødirektoratene
- 1. mai - alle prosjektgruppene leverer forslag til prosjektplan.
 - 10. mai – møte i klima- og miljøprosjektet
- 7. mai - kontaktforum/styringsgruppemøte

Milepæl 2 31. mai – godkjent prosjektplan

- 1. juni – Klima- og miljøgruppen leverer:
 - avklaring om kunnskapsbehov (oppgave 1)
 - vurdering av verktøy og metoder til virkningsberegninger (oppgave 4)
 - vurdering av hvilke konsekvenser Klimakur 2020 kan få for transportomfang og transportmiddelfordeling.
- 3. juni – møte i klima- og miljøprosjektet
- Juni - teknisk gjennomgang
 - 14. juni – stormøte/prosjektlederforum

Milepæl 3 Evt. korrigeringer i prosjektplan etter teknisk gjennomgang

- 23. august – prosjektlederforum
- Uke 35/36 – styringsgruppemøte
- 10. september – utkast til rapport fra prosjektgruppene for perspektivanalyse og målstruktur
- 16. september – prosjektlederforum
- 21. og 22. september – work-shop og stormøte. Gjennomgang av perspektiver, følsomhet og mulige scenarioer/utviklingsbaner samt kvaliteter transportsystemet bør ha. Målstrukturens betydning/innflytelse for den langsiktige utviklingen.
 - 1. oktober – prosjektrapport fra perspektivanalyse og målstruktur presenteres for kontaktforum og styringsgruppen
 - 11. oktober – prosjektlederforum
 - 29. oktober – prosjektlederforum
 - 1. november - Del I av bestilling av strategisk studie for infrastrukturbehov i nord presenteres for kontaktforum og styringsgruppen.
- 1. oktober – Klima- og miljøgruppen leverer:
 - oversikt over aktuelle tiltak i perioden 2014-23 (oppgave 3)
 - gjennomgang av kartlegging og tallgrunnlag (oppgave 4)
- 5. november – utkast til rapport fra klima- og miljøgruppen
 - 12. november – prosjektlederforum

Milepæl 4 19. november – prosjektrapport offentliggjøres

- 25. november – prosjektlederforum

Milepæl 5 28. januar 2011 – Avslutning fase 1, Etatene og Avinor leverer rapport fra utredningsfasen til Samferdselsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet

3. Annen vesentlig informasjon

Klimakur 2020: hovedrapport, delrapporter og bakgrunnsdokumentasjon
 ”Status og utfordringer innenfor miljøområdet”, NTP 2010-19
 Transportscenarier 2030 (NTP-sekretariatet sept 2001)
 Perspektivmeldingen - St. meld nr. 9 (2008-2009)

Klimameldingen - St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk
Stortingsmelding 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand
Befolkningsprognoser (SSB)
A Sustainable Future For Transport (EU-kommisjonen 2009)
Reviderte grunnprognoser for godstransport 2006 – 2040 (TØI)
Grunnprognoser for utvikling i innenlands persontransport i Norge 2001 – 2020 (TØI)
I forbindelse med St.meld. nr. 16 (2008-2009) ble grunnprognosene for person- og godstrafikk
oppdatert både for år 2020, 2030 og 2040.
ERTRAC – Road transport Scenario 2030 + ”Road to Implementation”